

Komorni godalni orkester Cantabile sestavlja petnajst akademskih glasbenikov. Oblikoval se je leta 2022 kot dodatna zasedba Simfoničnega orkestra Cantabile, ki je dvanajst let pred tem nastal na pobudo Marjana Grdadolnika in ustanovnih članov. V tem času si je s svojimi tehtnimi programi na več kot 100 koncertih zgradil ugled in prepoznavnost. Nastopal je v različnih mestih po Sloveniji in v tujini. Cilj orkestra je visoka profesionalna raven izvedbe, visoka aktivnost pri naročilih koncertov in seveda posredovanje čudovitega komornega repertoarja najširši publiki.

Marjan Grdadolnik se uvršča v novo generacijo slovenskih pedagogov in dirigentov. Na ljubljanski Akademiji za glasbo je diplomiral iz klarineta in dirigiranja. Poučuje na Glasbeni šoli Logatec, je organist v župniji sv. Nikolaj Logatec in poleg Simfoničnega orkestra in KGO Cantabile vodi tudi MePZ Adoramus Logatec.

Klara Avšič je začela igrati violončelo pri štirih letih pri svojem stricu. Pri desetih letih je šolanje nadaljevala pri prof. Jaki Stadlerju na Akademiji za glasbo Univerze v Ljubljani, pri petnajstih je bila sprejeta v razred prof. Monike Leskovar na zagrebški Akademiji za glasbo, kjer je letos diplomirala. Študij bo nadaljevala na Akademiji za glasbo na Dunaju v razredu prof. Lilie Schulz-Bayrova. Je članica akademije Chigiana v Sieni, kjer čez poletje pogloblja svoje znanje violončela pod mentorstvom slovitega Davida Geringasa. Velikokrat je nastopila kot solistka z različnimi orkestri in je nagrajenka več mednarodnih tekmovanj.

Patricija Avšič, Klarina mlajša sestra, se je pri štirih letih začela učiti violine pri svojem očetu, pri dvanajstih je bila sprejeta na Akademijo za glasbo v Gradcu in leto za tem na Akademijo za glasbo na Dunaju, v razred prof. Borisa Kuschnirja. Je nagrajenka številnih mednarodnih tekmovanj. Kot solistka je nastopila s številnimi uglednimi tujimi orkestri in sodelovala s slovitimi glasbeniki, nazadnje s Placidom Domingom na koncertu v Linzu. Na festivalu v Češkem Krumlovu je bila izbrana za štipendistko fundacije iz Chicaga, ki ji predseduje izraelski virtuoz Vadim Gluzman, ki je dejal, »da sta njeno igranje in nastop fenomen, ki ga je vredno podpreti, negovati in občudovati«.

Pripravila: Tisa Mrhar

Mednarodni festival sodobne glasbe Kogojevi dnevi
XLIV. sezona/1. koncert

KOMORNI GODALNI ORKESTER CANTABILE

Marjan Grdadolnik, dirigent
Matej Avšič, koncertni mojster
Solistki:
Klara Avšič, violončelo
Patricija Avšič, violina

Petek, 1. september 2023, ob 20.00
Trg Kontrada, Kanal

PROSVETNO DRUŠTVO »SOČA« KANAL

KOGOJEVI DNEVI 2023

Program:

Johann Sebastian Bach (1685–1750)
(prir. Varun Soontornniyomkij): **Šakona**
(iz *Partite za violino št. 2 v d-molu, BWV 1004*)

Antonio Vivaldi (1678–1741): **Štirje letni časi**
Pomlad
Klara Avšič, violončelo solo
Zima
Patricija Avšič, violina solo

Edvard Grieg (1843–1907): **Dve melodiji, op. 53**
Norveška
Prvo srečanje

Slavko Osterc (1895–1941): **Religioso**
(iz *Suite za godalni orkester*)

Kevin Poelking (1988): **Gradients**

Johann Sebastian Bach (1685–1750) je *Partito za violino št. 2 v d-molu, BWV 1004* napisal leta 1720. V tem obdobju je prebival v Köthnu in zasedal položaj vodje kapele kneza Leopolda Anhalt-Köthenskega, ki ni gojila bogoslužne glasbe – igrala je le za razvedrilo kneza in njegovih dvorjanov. Bach se je tako v teh letih posvečal predvsem instrumentalni glasbi, poleg del za klavir in znamenitih *Brandenburških koncertov* je napisal tudi šest sonat in partit za solistično violino. *Šakona* iz *Druge partite* bo na koncertu zazvenela v priredbi Varuna Soontornniyomkija za komorni godalni orkester. *Šakona* izhaja iz plesa in je v svoji glasbeni obliki variacijska – uvodni predstavitvi resnobne štiriktakne teme sledi obsežen niz kar 64 variacij.

V približno istem času kot Bachova *Šakona* so nastali tudi *Štirje letni časi*. Takrat štiridesetletni **Antonio Vivaldi** (1678–1741) je v nasprotju s svojim sodobnikom Bachom živel precej bolj nemirno, ravno med letoma 1718 in 1720 pa se je kot kapelnik habsburškega guvernerja ustalil v Mantovi in ustvaril svoje najbolj slavno delo. *Štirje letni časi* so zasnovani kot violinski koncerti, v katerih se Vivaldi razkazuje kot ključen oblikovalec koncertne oblike z ritornellom. V njej se orkester, ki mu je poverjen glavni tematski material, izmenjuje z epizodami solista. Prav *Štirje letni časi* naj bi bili tudi zgodnji primerek orkestrske programske glasbe – vsakega od stavkov namreč spremlja sonet, njihovo avtorstvo se pogosto pripisuje kar skladatelju samemu. Skladatelj poeziji zvesto sledi s tonskim slikanjem, ki nas od uvodne razigranosti preko lahkotne liričnosti spet vrne v veseli finale.

Če dobo baroka predstavljajo predvsem italijanski, nemški in francoski ustvarjalci, pa je romantiko druge polovice 19. stoletja zaznamoval vzpon mnogih nacionalnih šol. Te so na glasbeni parket Evrope postavile na eni strani skladatelje današnjih vzhodnoevropskih držav, poljske, madžarske, češke in slovaške, na drugi strani pa omogočile glasbeni razvoj baltskih in skandinavskih narodov. Kot najslavnejši norveški skladatelj se je tako ob koncu stoletja proslavil **Edvard Grieg** (1843–1907). Skladatelj, pianist in dirigent je zaslovel predvsem s svojimi samospevi in klavirskimi miniaturnimi, v katerih je v duhu časa raziskoval norveško ljudsko glasbo. Ta zaznamuje

tudi skladbi *Norveška* in *Prvo srečanje*, ki ju je za orkester priredil iz dveh svojih zgodnejših samospevov. Ljudske melodije, radožive, dramatične ali pa lirično-zaslanjane, predstavljajo izhodišče za razpredanje obširnejše instrumentalne invencije.

Slavko Osterc (1895–1941) velja poleg Marija Kogoja za najpomembnejšega slovenskega skladatelja prve polovice 20. stoletja. Njegovo izobraževalno pot je najbolj zaznamoval študij na praškem konservatoriju pod mentorstvom Aloisa Hábe. Po vrnitvi v Slovenijo je Osterc začel poučevati na novo ustanovljenem ljubljanskem konservatoriju, leta 1939 pa je postal profesor na prav tako novo oblikovani ljubljanski Akademiji za glasbo. Kot neutrudljiv zagovornik moderne se je v svojem kompozicijskem slogu nagibal predvsem k neobaroku in neoklasicizmu ter že za časa svojega življenja postal poleg L. M. Škerjanca eden izmed pogosteje izvajanih slovenskih skladateljev tako doma kot v tujini. Med njegova najbolj priljubljena dela sodi prav *Religioso*, plod Osterčeve zgodnje ustvarjalnosti. Skladatelj ga je napisal že leta 1929, tik po vrnitvi s študija na Češkem.

Kevin Poelking (1988) je ameriški dirigent in skladatelj mlajše generacije. Trenutno poučuje na Koloradski državni univerzi. Kot prejemnik več nagrad kompozicijskih tekmovanj redno sprejema naročila profesionalnih glasbenikov in univerzitetnih zasedb. Leta 2020 je novo skladbo pri njem naročil tudi Orkester šolskega okrožja Cherry Creek in nastala je noviteta *Gradients*, s katero je leta 2022 skladatelj osvojil tudi tretje mesto na tekmovanju za ameriško kompozicijsko nagrado. V delu se združujeta evropska struja programske glasbe in tradicija ameriške filmske glasbe s spevnimi temami. V skladbi namreč po skladateljevih besedah spremljamo pot kamnitega zrna, ki ga z vrha gore okruši vztrajno kapljanje vode. Nato se kamenček spušča po razgibanih bregovih, mimo spokojnih planot in prostranih voda, dokler dokončno ne obmiruje.